MARTIN ČECHVALA

SÚČASNÁ MÓDNA FOTOGRAFIA NA SLOVENSKU

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Slezské univerzity v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

OPAVA 2010

MARTIN ČECHVALA

SÚČASNÁ MÓDNA FOTOGRAFIA NA SLOVENSKU

BAKALÁRSKA PRÁCA

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

MARTIN ČECHVALA

SÚČASNÁ MÓDNA FOTOGRAFIA NA SLOVENSKU

CONTEMPORARY SLOVAK FASHION PHOTOGRAPHY

Odbor: Tvůrčí fotografie
Vedúci práce: Mgr. MgA. Tomáš Pospěch
Oponent: BcA. Tereza Vlčková

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

ABSTRAKT

Témou súčasná módna fotografia na Slovensku sa zaoberám už dlhšiu dobu, keďže sám módu fotografujem. Práve preto mám tendenciu skúmať fotografie tunajších tvorcov viac do hĺbky a porovnávať ich so svetovou tvorbou. Základom tejto práce boli rozhovory s kreatívnymi a úspešnými fotografmi, prinášajúcimi na slovenskú módnu scénu nové postupy a trendy. Do veľkej miery bol môj výber ovplyvnený samotnou prezentáciou autorov naprieč magazínmi a inými publikáciami zaoberajúcimi sa módou.

KĽÚČOVÉ SLOVÁ:

móda, slovenská, fotografia, súčasná

ABSTRACT

I have been interested in modern fashion photography for a long time, as I, myself am author of fashion photography. For this reason I tend to study fashion photography of local artists and compare it with world production. Basis of this thesis are interviews with creative and successful photographers, who bring new practice and trends onto Slovakian fashion scene. My choice of authors was mostly influenced by presence of their works in fashion magazines or similar reviews.

KEY WORDS:

fashion, slovak, photography, contemporary

ZADANIE BAKALÁRSKEJ PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2010/2011

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
ČECHVALA Martin	Hodonínska 1527/11, 90851 Holič	F507686

TÉMA ČESKY:

Súčasná módna fotografia na Slovensku.

NÁZEV ANGLICKY:

Contemporary Slovak fashion photography.

VEDOUCÍ PRÁCE:

MgA. Mgr. Tomáš POSPĚCH - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Zmapovanie súčasnej slovenskej módnej fotografie. Predstavenie jednotlivých autorov a ich osobitý prístup k módnej fotografii.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Třeštík, Tomáš: Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie, Atemi, Praha, 2002

Mirovský, Josef: Módní fotografie v Československu v letech 1948 - 1983 (Bakalárska diplomová práca), 2000

Kníž, Vladimír: Súčasná slovenská módna fotografia (Bakalárska diplomová práca), 2005

Trubačová, Alžběta: Slovenská módna fotografia po roku 1989 (Bakalárska diplomová práca), 2003

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího katedry: ..... **Datum:** .....

(c) IS/STAG , Portál - Podklad kvalifikační práce , F507686 , 27.12.2010 17:19

PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že bakalársku prácu som vypracoval samostatne za použitia literatúry a prameňov uvedených v zozname použitej literatúry.

Súhlasím, aby táto práca bola zaradená do knižnice FPF SU v Opave,
do Uměleckoprůmyslového muzea v Prahe a na internetové stránky ITF.

POĎAKOVANIE

Predovšetkým by som sa rád poďakoval za poskytnuté rozhovory a materiály fotografom, ktorí sú uvedení v bakalárskej práci. Ďakujem za usmernenie a pomoc pri koncipovaní mojej práce Mgr. MgA. Tomášovi Pospěchovi a tiež rodinným príslušníkom za trpezlivosť pri realizovaní tejto práce.

Martin Čechvala
V Opavě, 19. decembra 2010

© 2010 Martin Čechvala
Institut tvůrčí fotografie FPF
Slezské univerzity v Opavě

OBSAH

Úvod 9

I. História slovenskej módnej fotogafie 1950 - 2000 11

Kultúrnopolitická situácia v Československu 10

Karol Kállay 12

Pavol Janek 12

Ján Krížik 12

Tono Stano 13

II. Módne biblie Slovenska 15

EVA 15

EMMA 15

LA FEMME 16

IN SPIRE 16

III. Súčasní autori módnej fotografie v abecednom poradí 18

Petra Ficová 18

Jano Horák 21

Lukáš Kimlička 24

Šymon Kliman 27

Jakub Klimo 31

Dušan Kochol 35

Martin Machaj 38

Peter Spurný 41

Branislav Šimončík 44

Žijúci v Čechách 48

Anna Mrázek Kovačič 48

Matúš Tóth 51

záver 54

Zoznam použitej literatúry 57

Menný zoznam 59

ÚVOD

Napriek tomu, že Slovensko nepatrí medzi typické mekky módy ako Miláno, New York či Paríž, nájdu sa tu jedinci, ktorí dokazujú pravý opak. Nemám v pláne poukázať na všetkých, ktorí s módou prichádzajú v rámci svojej profesie do styku, no na tých, ktorí dokážu súčasnú módu preniesť z módnych mól medzi obyčajných ľudí. Sú to práve módny fotografi tvoriaci most medzi módnymi návrhármi a ich zákazníkmi.

Úlohou pre mňa teda bude zmapovať súčasnú slovenskú scénu, kde sa budem snažiť predstaviť jednotlivých fotografov a odhaliť ich rozdielny spôsob práce a prístup k módnej fotografii. Samozrejme nemôžem opomenúť ich spôsob prezentácie formou módnych či lifestylových magazínov a tak sa v mojej práci zameriam aj na "módne biblie" Slovenska, na jednotlivú spoluprácu s autormi a spôsob, akým módu vnímajú.

Tým, že sa módnej fotografii sám venujem, mám snahu do nej preniknúť viac do hĺbky ako niekto, kto za prácou módnych fotografov vidí len spoluprácu s nádhernými ženami a pekné obrázky. Práve preto, ako ma práca niektorých autorov neprestáva fascinovať, mám záujem spoznať, akým spôsobom pretvárajú ich vízie na skutočnosť.

Fotografia vďaka digitálnym médiám zažíva v poslednej dobe obrovský boom, kde každý, kto drží v ruke mobilný telefón sa stáva automaticky fotografom. Vďaka digitálnej fotografii mnohí začali pri svojej práci viac experimentovať a objavovať nové možnosti tohto média. Autori módnej fotografie už naďalej nezväčšujú svoje fotografie pod zväčšovacím prístrojom, ani neposielajú diapozitívne filmy priamo do tlačiarne. Každý z nich svoje fotografie edituje v niektorom z grafických programom, ktorý im umožňuje rýchle odstránenie "nedostatkov" na jednotlivých snímkach.

Niektorí autori však takýmto dodatočným editáciám úplne prepadli. Oveľa viac času strávia za stolom počítača, ako samotnou prípravou a fotením. Z niektorých fotografov sa tak vplyvom tejto techniky stali viac grafici. Počiatočné nadšenie z takzvaného "WAU" efektu, ktoré autori dosahujú páčivými farbami, zvýšením kontrastu scény a nadmierou retuše, vystriedala u mnohých skepsa nad vlastnou tvorbou. A tak sa mnohí opäť začínajú obracať oveľa viac k obsahu ich fotografií.

Na slovenskom trhu sa navyše väčšina módnych magazínov bojí experimentovať, dávať priestor mladým tvorcom s ich odvážnymi ideami. Radi bežia v zabehnutých koľajach a za nič na svete si nepripustia, že by mohli byť na svojich časopisoch stratoví. Nebudem však hádzať všetkých do jedného vreca, predsa len na Slovensku existuje zopár drobných výnimiek.

Najväčšie úskalie mojej prace vnímam nielen v samotnom výbere súčasných autorov, ale hlavne v spôsobe rozboru ich práce. Oproti niektorým mojim kolegom, ktorí pri

rozbore tvorcom venujúcich sa napríklad portrétnej, inscenovanej alebo dokumentárnej fotografii, majú zväčša možnosť rozoberať autorove ucelené súbory fotografií, ja túto možnosť nemám. Ako sám postupom času zisťujem, väčšina módnych fotografov na Slovensku, štýlom ucelených súborov netvorí, a tak mi nezostáva nič iné ako posudzovať ich prácu komplexne.

I. HISTÓRIA SLOVENSKEJ MÓDNEJ FOTOGRAFIE 1950 - 2000

Slovenskú módnu fotografiu možno začať vnímať až od druhej polovice 20. storočia, keďže do tej doby na našom území nebolo veľa fotografov, ktorí by sa jej venovali nielen okrajovo. Paradoxne práve v 50. rokoch nastal po roku 1948 útlm takmer všetkej výroby s módou spojenou. Československý štát v tej dobe znárodnil všetok odevný priemysel, čo malo neblahý vplyv na ďalší vývoj módnej fotografie. Do doby pred znárodnením tu bolo množstvo módnych salónov a textilných firiem, kde sa o propagáciu starala každá z nich sama. Či už módnymi prehliadkami alebo za pomoci rôznych periodík. V 40. rokoch pred normalizáciou tu bolo niekoľko časopisov venujúcich sa móde, ako Eva, Vkus, Módní svět alebo tých spoločenských s módnou rubrikou. Medzi ne patrili Národní Listy, Salón a Měsíc. Keďže v 50. rokoch trpel trh nedostatkom tovaru a reklamnú či módnu fotografiu odsudzovali ako prežitok kapitalizmu, budúcnosť módnej fotografie bola nejasná. Napriek týmto problémom si ženská túžba po kráse vydobila svoje v podobe ženských magazínov. Najväčšia úroveň módnych fotografií sa objavovala v slovenskom magazíne Móda a Textil.

Obr. 1: Karol Kállay / fotografia módy 1959

Obr. 2: Karol Kállay / fotografia módy 1972

Tak ako sa menili vydavatelia tohto magazínu, tak sa menil aj názov. Z pôvodného názvu sa mení na Móda, neskôr na Naša Móda, aby ku koncu skončil opäť pod názvom Móda. Úroveň módnych fotografií nijako nevybočovala zo šedého priemeru až do roku 1956, kedy sa na post hlavného fotografa dostal **Karol Kállay**. Vystriedal tak predchádza-

júceho Otakara Rybáka. Vďaka skoršiemu venovaniu sa reportážnej fotografii v časopise Domov a svet vnáša do svojich fotografií pohyb. Ako kedysi Martin Munkácsi aj on svoje modelky vytiahne von z fádnych priestorov ateliéru a začína ich fotiť v exteriéroch. Modelky sa tak zrazu objavujú v uliciach Prahy či Bratislavy, kde ich zvyčajne umiestňuje k historickým pamiatkam. Dodáva tak svojim fotografiám v tej dobe čosi nevídané. Fotografie priam sršia prirodzenosťou, voľnosťou a často im nechýba ani vtipný nápad. V 60. rokoch sa zrazu situácia uvoľnila a Kállay svojou prácou vytvoril to najlepšie, čo bolo možné v tomto období v časopisoch vidieť. Asi preto, že svoju prácu robil veľmi dobre, v rámci socialistických krajín ju neskôr fotil hádam všade. Rusko, Maďarsko, Bulharsko a Berlín, kde pôsobil takmer desať rokov. Množstvo skvelých fotografií tu vytvoril pre magazín Saison. Neskôr fotil tiež v Paríži pre Jardin des Modes. Práve v Paríži sa mu ako fotografovi z východného bloku podarila neuveriteľná vec. V dobe hlbokého socializmu sa dostal k art direktorovi časopisu ELLE, ktorý mu po zhliadnutí jeho fotografií položil jednoduchú otázku: „Čo robíte zajtra?“ Bez tohto velikána by úroveň módnej fotografie v socialistickom Československu nebola určite tak vysoko.

Už spomínaný **Otakar Rybák**, Kállayov predchodca v časopise Móda a Textil, fotieval tiež svoje modelky v uliciach mesta, no ich pózy boli veľmi štylizované. Chýbala im práve tá voľnosť a prirodzenosť, akú sme mali možnosť pozorovať pri Kállayovi. Napriek tomu však mali svoje kvality.

V uvoľnenej atmosfére 60. rokov vzniká ďalší magazín zaoberajúci sa módou pod názvom Dievča. Ako názov napovedá, zameriaval sa na mladšie čitateľské publikum. Ponuku na vtedy vznikajúci dvojmesačník získal bratislavský fotograf **Pavel Janek**, ktorý už v šesťdesiatom piatom začal fotografovať pre magazín Móda. Tým, že sa znížila veková hranica čitateliek časopisu Dievča, znížil sa zároveň vek modeliek fotiacich pre časopis. Pri fotení v štúdiu sa mu podarilo dokonale vystihnúť atmosféru nevinnosti modeliek za pomoci póz a mimiky. Aby mladučká modelka na fotkách vyzerala bezprostrednejšie a uvoľnenejšie, snažil sa ich pomocou fotoaparátu zachytiť v ich prirodzenom prostredí. V interiéroch domov, v mestách či v prírode.

V roku 1973 do časopisu Dievča nastúpil bývalý knižný grafik **Ján Krížik**. K foteniu módy pristupoval bezprostredným reportážnym spôsobom, kde dokázal modelku až symbolicky štylizovať. Tá tu bez priameho kontaktu s divákom častokrát splýva s prostredím. Vďaka častému využívaniu jednoduchého čistého prostredia, tvrdého svetla a komponovaniu fotografie do diagonály získavajú jeho fotografie dynamický charakter. Na jeho práci môžeme obdivovať vycibrenú techniku pri jemnom aranžovaní modelky. Začal hojne využívať spôsob fotenia v sériách niekoľkých fotografií, do tej doby nie príliš zaužívaným.

V poslednej dekáde socialistického režimu 80. rokov mala módna fotografia našliapnuté k jasnejšej budúcnosti. Veľké nádeje boli v tejto dobe vkladané do slovenskej novej vlny

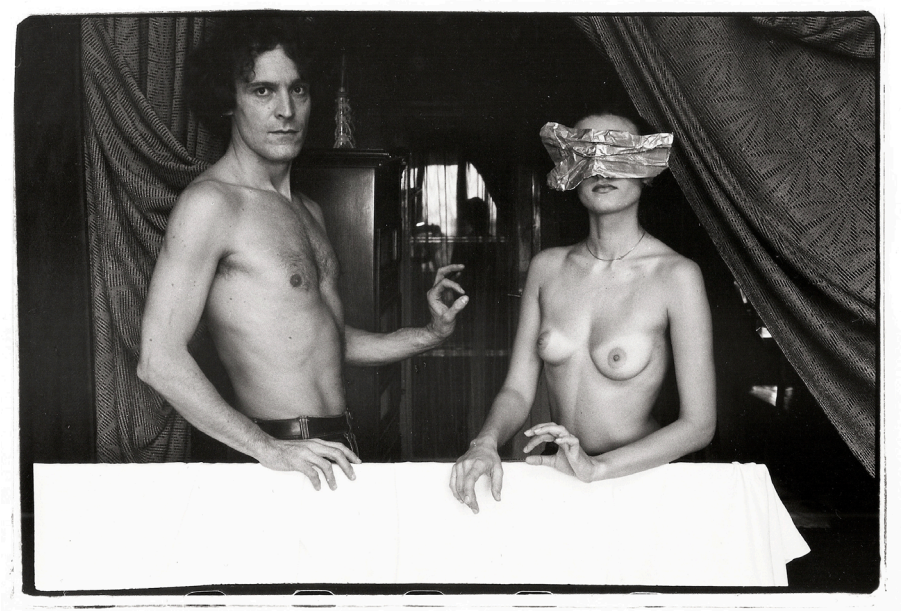

Obr. 3: Ján Krížik / Greetings to Gabrielle D'Estrées 1980

zoskupujúcej spolužiakov z pražskej FAMU: Mira Švolíka, Ruda Prekopa, Petra Župníka, Kamila Vargu, Vasila Stanka a **Tona Stana**. Posledný menovaný v 80. rokoch poriadne zatriasol módnou fotografiou. Po dobrej reklamnej príprave na strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave a pražskej FAMU si ho významný český reklamný a módny fotograf Dušan Šimánek vybral za asistenta. Ešte počas štúdia na vysokej škole prevzal od tohto fotografa módnu rubriku v Mladém světe. Keďže neznášal stereotyp, ktorý naňho vytŕčal z každého výkladu, pustil sa do spolupráce s mladými módnymi návrhármi pražských umeleckých škôl. V tomto období už väčšina čitateľov vedela dobre rozoznať jeho avantgardný rukopis. Rukopis plný uvoľnenej a neviazanej atmosféry. Tono Stano sa vďaka spolupráci s Mladým světem veľmi zviditeľnil. Počas 90. rokov nafotil už len pár reklamno-módnych fotografií v rámci kampaní českých i zahraničných firiem a začal sa venovať viac svojej voľnej tvorbe. Za zmienku stojí spolupráca s módnymi návrhárkami vystupujúcimi pod odevnou značkou E. Daniely, ďalej na kalendári českej automobilky ŠKODA auto a nafotenie niekoľkých plagátov k medzinárodnému filmovému festivalu v Karlových Varoch.

V 90. rokoch nastal v slovenskej módnej fotografii útlm. K fotografovaniu sa zrazu začali dostávať ľudia bez fotografického vzdelania, bez progresívnych postupov a nápadov. Situácia sa začala zlepšovať až koncom 20. storočia príchodom mladých nádejných talentov.

Obr. 4, 5, 6: Tono Stano /
E. Daniely 1993, 1992, 1991

Obr. 7: Tono Stano /
Scarlett Johansson 2001

Obr. 8: Tono Stano /
Keira Knightley 2002

II. MÓDNE BIBLIE SLOVENSKA

Nezastupiteľnú úlohu pri prezentácii módnych návrhárov a s tým spojených fotografov robia pravé módne magazíny. U nás však módny magazín v skutočnom slova zmysle neexistuje a tak sa zameriavam na lifestylové magazíny, čiže časopisy zaoberajúce sa životným štýlom.

Kráľovnou medzi týmito lifestylovými magazínmi je určite mesačník **EVA**, ktorý je tu s nami už štyridsaťjeden rokov. Tento najpredávanejší časopis s prívlastkom lifestylový sa vo svojom obsahu zaoberá štýlom, krásou, módou, sexom, kariérou a zdravím. Vo svojom segmente si kladie za úlohu osloviť mladé a moderné ženy.

Po svojich dvadsiatich dvoch rokoch pôsobenia na československom trhu sa v roku 1991 dostáva pod krídla najväčšieho multimediálneho vydavateľstva RINGIER. Až pod týmto vedení sa začína profilovať do podoby ako ho poznáme dnes. V 90. rokoch však nemal veľké šťastie na výber módnych fotografov. Zmenilo sa to až nástupom šéfredaktorky Kataríny Patvarošovej. Neboja sa dať šancu mladým progresívnym fotografom, ktorí sa vedia, že módna fotografia môže vyzerať aj inak, než ako sme na ňu boli zvyknutí.

Dala možnosť vyniknúť fotografom ako Martin Machaj, Peter Spurný, Anna Kovačič, Jano Horák a Jakub Klimo, ktorý sa stal na dlhý čas ich dvorným fotografom.

V súčasnej dobe sa tiež môže pýšiť dobrou grafickou úpravou. S čím ale nesúhlasím sú v poslednom roku objavujúce sa módne editoriály od zahraničných fotografov, ktoré magazín nakupuje zo svetových fotobánk. Pravda, úroveň módnych fotografií je vysoká, no neprispieva to veľmi k rozvoju módnej fotografie na Slovensku.

V roku 2007 sa časopis rozrástol o magazín ADAM vychádzajúci štyrikrát ročne zameraný na mužské publikum. Ďalší sesterský magazín sa objavil v minulom roku pod názvom Madam EVA. Ten má za úlohu osloviť najmä ženy nad tridsaťpäť rokov.

Ak som písal o Eve ako o kráľovnej, tak časopis **EMMA** môžeme určite pokladať za princeznú. Vznikol v roku 2000 pod aktovkou druhého najväčšieho vydavateľstva na Slovensku, spoločnosti Plus7dní.

Rovnako ako EVA aj on je dámsky magazín zameraný na modernú ženu, ktorá chce čítať o najnovších trendoch z oblasti obliekania, kozmetiky a životného štýlu.

V úrovni grafickej úpravy trocha zaostáva za Evou. Nie vždy je totiž skĺbenie fotografie a textu v tomto magazíne práve najšťastnejšie.

Svoju kariéru tu odštartovala Petra Ficová či Anna Kovačič. Už päť rokov tu je Branislav Šimočík považovaný za dvorného fotografa, ktorého fotografie zvýšili časopisu jeho úroveň.

Najmladší z týchto časopisov sa stal začiatkom roka 2009 **LA FEMME**, magazín z vydavateľstva STAR production. „Časopis nielen o ženách, ale najmä pre ženy“. S takýmto

sloganom a prívlastkom módno – lifestylový chce rozvíriť vody tunajších ženských magazínov. Či sa mu to podarí, uvidíme o pár rokov.

Nábeh má na to slušný, módnej fotografii dáva väčší priestor ako konkurencia a spolupracuje s prednými slovenskými fotografmi. Jakub Klimo, Peter Spurný, Matúš Tóth, Branislav Šimončík, Jano Horák, Matúš Tóth. Všetky tieto mená môžete zazrieť na konci módnych editoriálov.

Na slovenské pomery skutočne progresívny časopis **IN SPIRE** vznikol v roku 2004 pod vedením naozaj kreatívnych ľudí. Šéfredaktorky Lucii Gávulovej a Petra Godániho. V podtitule obsiahnutom vetu „MAGAZINE with difference“ dáva čitateľom jasnú správu, že ide o neštandardný nový pohľad na tunajšiu kultúru časopisov. Za úlohu si kladie prinášať a ukázať čitateľom trendy z oblasti umenia, designu, životného štýlu, módy a svetových

Obr. 9, 10, 11: magazíny /
EVA, EMMA, LA FEMME 2008, 2010, 2009

kultúr. Priestor je tu však vymedzený aj pre Hudbu, divadlo či film. Tunajším čitateľom sa snaží predstaviť výrazné domáce, ale i zahraničné osobnosti a tým tak dáva priestor perspektívnym mladým talentom.

Svojou úrovňou článkov, grafickou úpravou a fotografiami v magazíne obsiahnutých sa ako jediný u nás môže rovnať so zahraničnými titulmi.

Rozdielny je aj k prístupu k témam, ktoré volia podľa jednej nosnej témy ako Túžba, Unisex či Pravda tiahnuceho sa celým číslom.

Vo svojich vydaniach predstavujú tvorbu rôznych zahraničných fotografov, no rovnaké miesto je tu venované aj našej produkcii. Od jeho založenia s ním spolupracuje jeho dvorný fotograf Peter Spurný. Objavujú sa tu aj fotografie ďalších módnych fotografov ako Jakub Klimo a Šymon Kliman. Vynikajúce titulné strany a módne editoriály tu v roku 2005 vytvoril singapurský módny fotograf žijúci v Čechách Ondrio Koh.

V roku 2008 prešiel magazín IN SPIRE z mesačníka na dvojmesačník. Jeho autori sa tak na dvojnásobnom počte strán snažia vypilovať obsah čísla k dokonalosti.

Tým, že je jediný časopis svojho druhu na slovenskom trhu, dáva sa svojim čitateľom do povedomia ironizujúcou poznámkou: P.S. od Vedúceho: „Už bársjaká Evka, Emmička, Dorka, mačka, žena a tuším aj zlatý muž sa tu štelujú za trendsetterov, ale PRAVDA je len jedna. Na! počuli ste slovo Vedúceho."

Slovenskou stálicou na tomto poli „módnych" magazínov je časopis SLOVENKA, ktorý je tu s nami už od roku 1948. Bohužiaľ tento týždenník pre serióznu ženu má svoje obdobie slávy už dávno za sebou.

Obr. 12: magazín / IN Spire 2010

III. SÚČASNÍ AUTORI MÓDNEJ FOTOGRAFIE

Nežné pohlavie je tu zastúpené mladou fotografkou **Petrou Ficovou**. Fotografovať začína už ako trinásťročná, kedy sa na základe jednej postavy fotografky zo seriálu Melroce Place rozhodla stať fotografkou. V rámci hľadania si koníčka na vyplnenie svojho voľného času sa už v tomto veku začína pohrávať s fotoaparátom. Fotografia jej natoľko učarovala, že začala navštevovať súkromné hodiny od fotografky Silvie Saparovej, v tej dobe vyučujúcej na ŠUV v Bratislave. Učila ju základy kompozície, narábania so svetlom, vyvolávanie v čiernej komore, no nikdy by si nepomyslela, že by sa fotografiou mohla aj živiť. Postupom času sa viac začala zaujímať o fotenie ľudského tela a začala fotiť svoje kamarátky, ktoré sa jej fotografiami začali prezentovať po modelingových castingoch. Jej prácu si tak všimli scouti z modelingových agentúr a sami jej začali vodiť baby na fotenie. Už v tej dobe vedela, že sa fotením bude raz živiť. Ako sedemnásťročnej sa jej podaril husársky kúsok, kedy mala uverejnený svoj prvý editoriál v magazíne EMMA. "Na hodine fyziky v maturitnom ročníku mi zrazu zavolala zástupkyňa šéfredaktorky, že potrebujú budúci týždeň nafotiť módny editoriál, na čo som odvetila: Jasné, nie je problém, aj keď som s tým doposiaľ nemala žiadne skúsenosti" v skratke Petra popísala jej prvé veľké fotenie. Aj keď mala na Slovensku so svojimi fotkami úspech, na vysokú školu, na ktorej by mohla študovať fotografiu si netrúfala. Dôvod, prečo tak neurobila bol aj ten, že vo svojich osemnástich rokoch už vedela, že sa chce venovať komerčnej fotografii a nemala priveľký záujem o jej umeleckú podobu. Onedlho začala spolupracovať aj s ďalšou ikonou

Obr. 13, 14, 15: Petra Ficová / magazín MARIE CLAIRE 2010

Obr. 16: Petra Ficová / Anna Kalinová 2008

slovenských lifestylových časopisov, s magazínom EVA. V roku 2003 tak už módne editoriály fotila každý mesiac. Tým, že má v povahe priebojnosť, začala so svojím portfóliom obchádzať aj iné lifestylové magazíny a postupom času sa dostala k foteniu zahraničných titulov ako MARIE CLAIRE či český HARPER´S BAZAAR. Teraz žije a tvorí striedavo na Slovensku a v Česku.

Svoju tvorbu nerozdeľuje na komerčnú a osobnú, ale osobnú vníma v rámci svojej komerčnej fotografie, no v budúcnosti by si rada spravila svoj voľný súbor.

“Mam ženskú predispozíciu, kedy sa bojím nových technických vecí”, no napriek tomuto jej tvrdeniu a všeobecnému názoru na ženy v spojitosti s technikou zvláda technické záležitosti pri fotení veľmi dobre. Pri svojej práci pracuje zásadne s digitálnou fotografickou technikou. Kvôli svojim nárokom začala v poslednej dobe používať stredoformátový fotoaparát so zadnou digitálnou stenou. Väčšiu časť svojho fotenia trávi miesto ateliéru na lokáciách, či už v interiéroch alebo v exteriéroch, ktoré jej prinášajú oveľa väčšie možnosti a flexibilitu. Najmä v letných mesiacoch sa snaží čo najviac využívať denného svetla a časy, kedy si nevedela predstaviť módnu fotku bez kombinácie denného a zábleskového svetla sa stali minulosťou. So zábleskami však pracuje stále a pri fotení editoriálov odohrávajúcich sa v interiéroch budov sa bez neho nezaobíde. V jej fotografiách môžeme pozorovať skĺbenie ženského zmyslu pre krásu a jemne romantickej atmosféry s technickou precíznosťou. Modelky v jej podaní sú plné zmyselnosti, jemnej ženskej krásy.

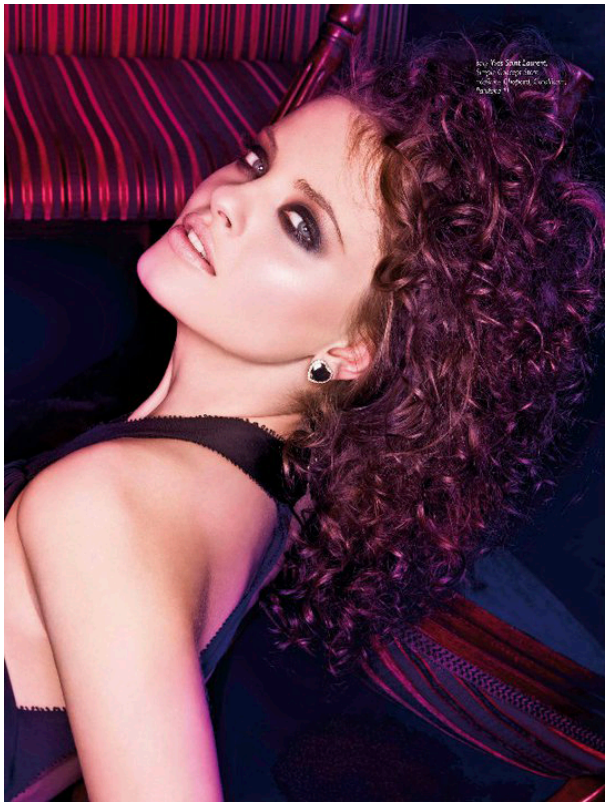

Obr. 17: Petra Ficová /
One Chopard fashion 2010

Obr. 18: Petra Ficová /
Beata Rajská 2008

Obr. 19: Petra Ficová /
magazín Marie Claire 2009

Svojou módnou tvorbou okúzlil slovenské magazíny celkom nedávno, no už teraz má Bratislavčan **Jano Horák** veľmi na pilno. Fotografia mu učarovala v ôsmich rokoch, kedy ho k tomu doviedol jeho bratranec, ktorého potajomky pozoroval v čiernej komore. Toto nadšenie mu vydržalo do jeho dvanástich rokov, kedy sa tomu na dlhší čas prestal venovať. V roku 2000 si k fotografii našiel opäť cestu. V tej dobe vníma fotografiu len ako koníček, v ktorom nehľadá žiadne komerčné ambície a pri ktorom môže veľmi dobre relaxovať. Ako to tak býva, z fotografie sa po štyroch rokoch zo stále častejšieho fotenia stala malá závislosť, do ktorej investoval nemalé peniaze. Tým, že mal chuť sa so svojimi fotkami prezentovať a zistil, že by si tým mohol niečo privyrobiť, začal sa fotografii venovať naplno. Popri fotografii sa dlhšiu dobu venoval tiež grafike a DTP prácam. Spolu s priateľkou venujúcej sa tak isto grafike si založili menšie kreatívne štúdio, kde sa venujú najmä fotografii a DTP prácam. Svojou sériou aktov uverejnených v jednom z nemeckých magazínov sa mu podarilo na seba upozorniť nielen zahraničný trh, ale aj zraky tunajších ľudí. Onedlho začali za Janom chodiť pracovné príležitosti na tunajších komerčných zákazkách, ale aj od slovenských magazínov. V tom čase začal pracovať pre niektoré z viedenských modelingových agentúr, kde sa živil pri fotografovaní fototestov. Jeho fotografie

Obr. 20, 21, 22: Jano Horák / magazín LA FEMME 2010

si vďaka tejto spolupráci všimol šéfredaktor rakúskeho vydania WOMAN magazínu, s ktorým sa Jano pustil do spolupráce. V slovenskom vydaní tohto magazínu sa stal stálicou ich vydaní. K ďalším magazínom spolupracujúcimi s Janom Horákom sa postupom času pridal magazín EVA a v poslednej dobe magazín LA FEMME. Cieľavedomosť mu rozhodne nechýba a tak má v pláne pre blízku budúcnosť začať viacej spolupracovať so zahraničným trhom. V prvom rade by rád prerazil na český trh.
Ak okolnosti nevyžadujú inak, väčšinu času Jano tvorí vo svojom bratislavskom ateliéry.

Obr. 23, 24: Jano Horák /
magazín LA FEMME 2009

Obr. 25, 26: Jano Horák /
magazín WOMAN 2009

Nie že by vonku na lokácii fotil nerád, no požiadavky klientov sú zväčša kladené na jeho ateliérovú fotografiu. Tu jeho módne fotografie vďaka chytrému zapojeniu pozadia, častokrát pozostávajúceho z drevených panelov, kusov farebných plachiet, roztrhaných papierových pozadí, či kusov polystyrénu, dostávajú na miesto fádneho bieleho nekonečného pozadia nevídaný priestor a hĺbku. Klam hĺbky ateliérovej scény zdôrazňuje celkovým nasvietením jednotlivých častí.

Ak sa už nájdu editorialy, pri ktorých pracuje vonku, preferuje denné svetlo, no v uzavretom ateliéry si ho môže dovoliť len ťažko. A tak sa práci so zábleskovými svetlami nevyhne.

Na fotenie chodieva už vopred pripravený a to, čo ho ten deň čaká má dôkladne premyslené. Nielenže má rozplánované presné miesto, rozmiestenie svetiel, rekvizít, ale aj presné pózy a výrazy modelky. Samozrejme, ako všetci, ani on nemôže zmeniť náhodnú situáciu a tak občas aj on pristúpi k čiastočnej improvizácii. Na fotení sa mu stalo zatiaľ len raz, že musel priamo na lokácii zmeniť celú ideu s akou zamýšľal nafotiť daný editoriál. V roku 2008 pri svojom fotení módy ešte stále simultánne fotografoval na film i digitál, ktorý používal len kvôli väčšej istote dobrého výsledku. Dnes už však filmové kazety na stredný formát nahradila zadná digitálna stena, ktorá dostatočne uspokojí aj náročnejších klientov.

Samozrejme, ako iní ani on nie je výnimkou a svoje fotografie ďalej spracováva v grafických programoch. No na rozdiel od iných využíva na túto prácu svoju priateľku zaoberajúcu sa grafickou úpravou fotografií. Tento typ spolupráce vníma ako kladný, keďže druhá osoba má k fotkám triezvy odstup ako sám fotograf .Navyše takýmto spôsobom spolupráce zvyšuje svoju produktivitu.

Inšpiráciu pre svoje fotografie čerpá z filmu a hlavne od svojich obľúbených zahraničných fotografov, no vyvaruje sa kopírovaniu či napodobňovaniu štýlov. Fotografia módy mu prináša pocit uspokojenia.

Obr. 27, 28: Jano Horák / magazín WOMAN 2009

Medzi nádejné mladé talenty patrí aj **Lukáš Kimlička**. Tento slovenský Lagerfeld, ako ho v súčasnom čase mnohí nazývajú, sa popri fotografii venuje hlavne módnemu návrhárstvu, vizáži a stylingu. Jednoducho, čoho sa chytí, to premení na zlato. Fotografii sa začal venovať popri štúdiu na strednej priemyselnej škole odevnej, kedy otcovým fotoaparátom fotieval kamarátky vo svojich najnovších módnych kúskoch. Keďže mu jeho modely nemal kto fotiť, pokúšal sa o to sám. Počas štúdia na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na Katedre odevného dizajnu sa dal do kopy s mnohými módnymi fotografmi, ktorým robil na fotení styling, vizáž alebo im požičiaval svoje odevy. Práve na vysokej škole sa spoznal tiež s Jakubom Klimom, s ktorým vytvorili množstvo módnych story a pri niektorých dokonca vystupoval ako model. Na týchto foteniach sa znova začal zaujímať o fotografiu. Tým, že často vídaval, ako také fotenie prebieha, naučil sa slušným základom, ktoré neskôr sám zúžitkoval. V posledných štyroch rokoch tvorí nerozlučnú dvojicu s fotografom Branislavom Šimončíkom. Spolupracujú spolu na väčšine módnych editoriálov pre magazín EMMA, kde je Lukáš zamestnaný v redakcii. Vo svojej návrhárskej kariére už získal niekoľko prestížnych ocenení, ako umiestnenie sa ako talent sezóny na Prague fashion week či prvé miesto na Brillance Fashion Talent.

Obr. 29: Lukáš Kimlička / Paris 2010

Obr. 30: Lukáš Kimlička / Silvia Horváthová 2008

Tým, že sa chcel počas vysokej školy prezentovať svojím všestranným talentom, nebolo nič jednoduchšie ako fotiť. V jednej fotografii totiž dokáže odprezentovať svoje návrhy, vlastný styling, vizáž a úroveň samotnej fotografie. Tam, kde sa iní módni fotografi nazaobídu bez svojho kreatívneho tímu, on si s prehľadom vystačí sám. Popri módnej fotografii sa špecializuje na fotenie tzv. Beauty, teda krásy tváre. Tu dokáže naplno využiť svoju všestrannosť.

Lukášovho talentu si všimli v poprednej modelingovej agentúre, pre ktorú začal robiť fototesty a svoje fotografie už stihol mať publikované v magazínoch EMMA a IN.

Poriadna dávka extravagancie a zmysluplné pózy modeliek v netradičných situáciách dávajú jeho fotografiám punc neortodoxnej atmosféry. Jeho zmysel pre dokonalý make-up, účes a v neposlednom rade použitie netradičných módnych odevov zo svojej vlastnej produkcie, robia z jeho módnych fotografií naozaj módne.

Obr. 31: Lukáš Kimlička / Artistka 2008

Obr. 32: Lukáš Kimlička / Man 2009

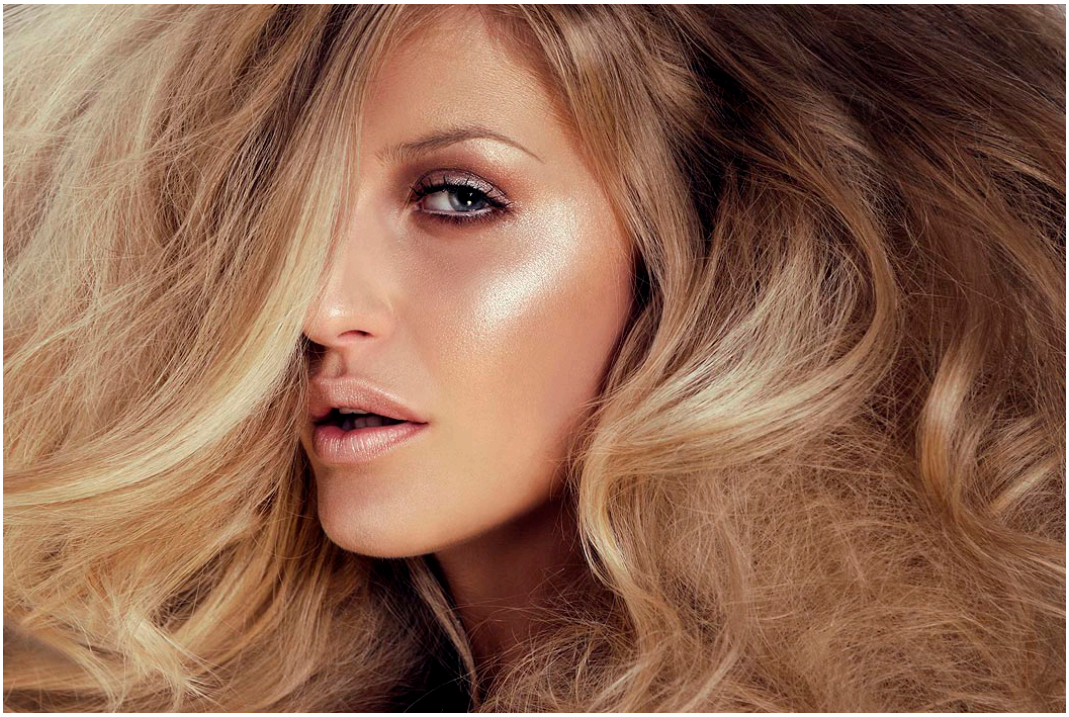

Obr. 33: Lukáš Kimlička / Romana 2009

Medzi výrazné mladé talenty patrí **Šymon Kliman**. Spolu s Dušanom Kocholom sú to jediní autori, ktorí tvoria svoje módne fotografie aj vo fotografických cykloch. Tridsaťročný Šymon s fotografiou začal vo svojich pätnástich rokoch v Poľsku, kde mu jeden pán podaroval starý fotoaparát a od vtedy sa fotografovania nevie vzdať. Svojpomocne začal so vzdelávaním sa v tomto remesle, kde ho hlbšie do tajov vyvolávania filmov a fotografií zasvätil jeho kamarát a súčasný kolega Viktor Semzo. Vďaka nemu získal základné skúsenosti a odhodlal sa skúsiť svoje šťastie na Vysokej Škole Výtvarných Umení v Bratislave, ktorú pred dvomi rokmi úspešne ukončil magisterským titulom. Počas štúdia na tejto škole si v roku 2004 spravil ročnú stáž na pražskej UMPRUM, kde úspešne pôsobil pod vedením Pavla Štechy.

Obr. 34, 35: Šymon Kliman / bratislavský hrad 2007

Obr. 36: Šymon Kliman / Žena v domácnosti 2006

Šymonov dedo, uznávaný slovenský sochár Trizuliak, ktorý má na svedomí aj také dielo ako slávnu sochu na Slavíne, vytvoril počas svojho života veľmi početnú rodinu s umeleckými vlohami. V tejto početnej rodine sú zastúpení snáď všetci žánroví umelci od sklára, architekta, maliara, fotografa až po módnu návrhárku a tak nie je divu, že aj on má v génoch zakódovanú chuť realizovať sa. So svojimi kolegami z vysokej školy založil združenie SVK, ktoré nemá nič spoločné so slovenskou vedeckou knižnicou, ani jednou zo slovenských politických strán ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Toto združenie reprezentujúce mladú slovenskú fotografickú tvorbu a skratka SVK v sebe skrýva mená troch členov, Semzo - Valúchová – Kliman. Módnou fotografiou sa zaoberá už od začiatku štúdia na vysokej škole, kedy ešte fotil do týždenníka SLOVENKA. Na škole sa začal užšie profilovať na portrétnu a módnu fotografiu, no hlavne tu začal uvažovať nad nevšedným spôsobom zobrazenia už zabehnutého fotografovania týchto žánrov.

Témou jeho bakalárskej práce bola práve módna fotografia. V tomto súbore pod názvom Móda v Akcii sa skrývajú nevšedné módne fotografie, kedy Šymon vyviedol modelky z ateliéru von do ulíc Bratislavy medzi bežných ľudí. Modelky v krásnych šatách sa tu objavujú na zastávke autobusu, futbalovom štadióne, či na prechode čakajúc na semafor. Dochádza tak často až ku komickým situáciám. Podarilo sa mu tu tak skĺbiť dokumentárnu fotografiu s tou módnou. Veľký ohlas s týmto súborom zožal v roku 2008 aj na Paris PHOTO, kde z neho boli doslova nadšení. V českom magazíne TÝDEN vyhral s týmto súborom fotiek cenu divákov. V tomto cykle Šymon aj naďalej pokračuje.

Ešte pred touto svojou bakalárskou prácou vytvoril podobný súbor na tému „Žena v Domácnosti“. Súbor pojednáva o obyčajných ženách v ich bežných domácich povinnostiach, ktoré radi čítajú módne magazíny a modelky tu vnímajú ako symbol krásy, no pritom nemajú tušenie, ako taká módna fotka vzniká. Tieto ženy tu tak transformuje na práve tieto modelky z módnych magazínov a pojednáva tu o tom, akoby to vyzeralo, keby sa všetky ženy v domácnosti naraz stali modelkami, no neprestali by robiť svoju každodennú prácu.

Už počas školy začal spolupracovať s niekoľkými lifestylovými magazínmi, kde fotil najmä portrét, no vďaka časopisu Inspire začal v roku 2006 publikovať aj svoje módne fotografie. Neskôr začal spolupracovať tiež s časopisom Woman a Beauty & Woman.

Na slovenské pomery neštandardné fotografie Šymon spravil v historickej módnej story odohrávajúcej sa na Bratislavskom hrade, pre ktorú čerpal inšpirácie zo slovenských povestí a rozprávok. V tomto cykle zobrazuje osobnosti ako Žigmunda Luxemburského, ktorý pristihol svoju ženu Barboru Celjskú pri nevere a za trest ju zavrel do veže bratislavského hradu, kde straší dodnes. Ďalšiu významnú postavu tu zohráva Mária Terézia, ktorá ľsťou na svoj hrad pozvala povstalcov a krásne čarodejnice, ktoré ich premenili na kamene, ktorými zasypali údajnú chodbu z hradu do Viedne.

Obr. 37: Šymon Kliman / Fashion in action 2007

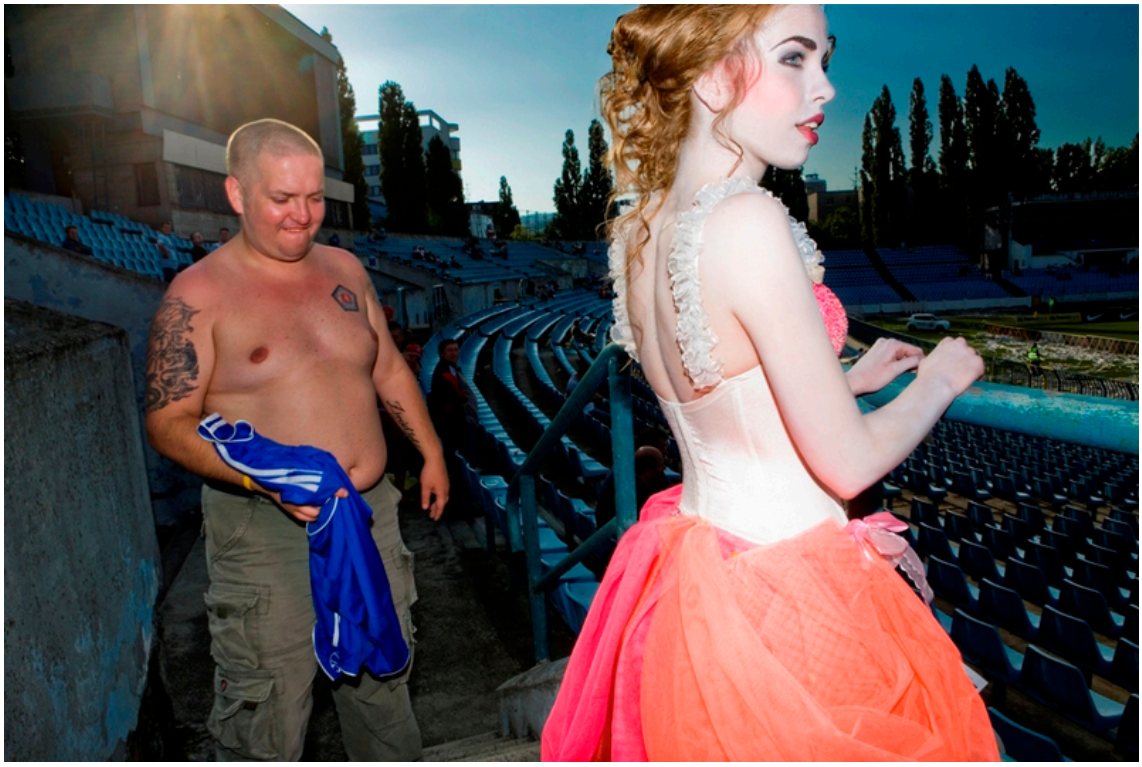

Obr. 38: Šymon Kliman / Fashion in action 2007

V tomto cykle zohrali veľkú úlohu vizážista a stylista, čo dodalo fotografiám nevšednosť. Tajomnú atmosféru vykreslenú v tomto cykle dosiahol Šymon za pomoci veľkej mieri postprodukcie, kedy ladil farby do studenných tónov, umelo pridával svetelné efekty a všadeprítomnú mystickú hmlu. Pri retuši na jednej fotke tak Šymon dokáže stráviť mnohokrát čas prekračujúci desať hodín. Pri takomto fotení sa však nenecháva príliš uniesť atmosférou a nezabúda hlavne na to, čo najlepšie odprezentovať šaty.

Neodmysliteľnou súčasťou každého jeho fotenia je práca so zábleskovými svetlami, ktoré mimo ateliéru veľmi často kombinuje s denným svetlom. Sám poriada vo svojom bratislavskom ateliéry workshopy práce so svetlom a s modelom pri fotení portrétu či módy. Pred väčšinou fotení, do ktorých sa snaží vtesnať všetky svoje nápady a myšlienky je preňho neodmysliteľnou súčasťou kreslenia si storybordov, čo vníma ako meditatívnu prácu. Zároveň je však natoľko skúsený fotograf, ktorý si uvedomuje, že realita sa môže častokrát líšiť od jeho predstáv a tam sa ani on nevyhne občasnej improvizácii. Je si vedomý aj toho, že polovica dobrej módnej fotky je o modelke a tak je veľmi opatrný pri ich výbere.

V súčasnej dobe na Slovensku asi najznámejší autor venujúci sa módnej fotografii je 30. ročný **Jakub Klimo**, ktorého meno poznajú nielen tunajší fotografi, ale aj široká verejnosť. Vášeň pre módnu fotografiu má Jakub v sebe už od útleho veku, keď sa ešte ako malý chlapec prizeral ako jeho otec, tiež módny fotograf, fotí módu. Fotografiu začal študovať na Škole Úžitkového Výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave, kde ako hovorí: "Či som mal fotiť krajinu alebo zátišie, vždy som nafotil módu, kvôli čomu som mal veľké problémy s profesormi." Po strednej škole išiel rovno na VŠVU, kde vďaka usmerneniu profesorky Miloty Havránkovej získali jeho fotografie dušu. Do tej doby bol Kubo "technický maniak", ktorý módnu fotku vnímal ako matematickú rovnicu: krásne šaty + nádherná modelka = úžasná fotografia. Na tejto vysokej škole sa ocitol medzi kolektívom ľudí, ktorí mali podobné tvorivé zmýšľanie ako on a s mnohými z nich Jakub spolupracuje dodnes. Bol to najmä mladý módny návrhár Boris Hanečka, s ktorým pri jeho kolekciách spolupracuje najčastejšie.

Do sveta módneho priemyslu vstúpil sériou fotografií "Klaňanie troch kráľov" inšpirovanou kresťanským náboženstvom, ktoré vytvoril pre obchodný dom módy Alizé. No po tomto fotení, kde autor za celodenné fotenie vytvoril len tri veľkoformátové snímky, mu nikto veľmi neveril. Výsledné fotografie sa našťastie klientovi páčili, no na uznanie si Klimo musel ešte počkať.

Obr. 39: Jakub Klimo / Simple SIMONA 2006

Obr. 40: Jakub Klimo / magazín EVA 2005

To prišlo, keď sa mu ako 25 ročnému podarilo zvíťaziť na sútaži FUJIFILM Europress Photo Awards 2005 v kategórii fashion. Po tomto úspechu sa Kubovi otvorili dvere k slovenským módny magazínom, kde sa mohol naplno realizovať. Prvým magazínom, pre ktorý začal fotiť módne editoriály sa stala EVA. V ňom dávali Jakubovi dostatočne voľnú ruku pre jeho tvorivého ducha.

Klimo sem v tom čase priniesol fotenie príbehov, módnych story, na ktoré tu do tej doby ľudia neboli príliš zvyklí, no napriek tomu sa to najme čitateľom veľmi zapáčilo. Pre magazín EVA sa onedlho stal dvorným fotografom.

Po istom čase sa na Slovensku objavilo zopár plagiátorov, ktorí začali napodobňovať jeho štýl. Pre Jakuba to bol hnací motor, kedy začal vymýšľať nové a nové veci len aby sa od konkurencie odlíšil, no zároveň, ako priznáva, to preňho bolo sebazničujúce. Po istom čase z tohto kolotoča práce vystúpil a prestal si všímať konkurenciu a začal fotiť oveľa menej ako bol zvyknutý . So svojím kreatívnym tímom si stanovil cieľ, že aspoň dvakrát do roka vytvorí módne story sám pre seba. Pri takejto práci relaxuje a čerpá veľa energie. Jeho fotografie vynikajú precíznym výberom kompozície, majstrovským narábaním so svetlom a hlavne atmosférou, ktorou vás vtiahne do deja. Pri fotení sa vždy snaží vytvoriť snový príbeh, do ktorého vtiahne všetkých od vizážistu až po asistenta, ktorí sa snažia hrať to jeho divadielko.

Obr. 41: Jakub Klimo /
dom módy Alizé 2004

Obr. 42: Jakub Klimo /
magazín EVA 2006

Obr. 43: Jakub Klimo /
magazín EVA 2006

Obr. 44: Jakub Klimo /
Boris Hanečka 2006

Postupom času upustil od zložitého svetelného parku, kde niekedy vedel použiť aj päťnásť svetiel a začal viac využívať daylight, niekedy doplnený o jedno zábleskové svetlo alebo odraznú dosku. Keďže sa pohybuje v komerčnej sfére, kvalita a najmä rýchlosť je preňho veľmi dôležitý faktor, a preto väčšinu svojich vecí fotí stredoformátovou kamerou so zadnou digitálnou stenou.

Inšpiráciu Jakub nachádza hlavne v hudbe, ktorú vie cielene používať pri práci s modelkou a pri fotení tak dosiahne požadovanej atmosféry.

“Nenávidím klišé”, a tak veľmi rád strieda štýly, pri čom si stále zachováva svoj autorský rukopis.

Najväčším ocenením jeho práce sa preňho v roku 2007 stalo 1. miesto na Medzinárodnom festivale módnej fotografie vo francúzskej Cannes za najvýraznejší mladý talent roku 2006.

Obr. 45 Jakub Klimo / magazín EVA 2006

Odlišne k módnej fotografii pristupuje 27. ročný Bratislavčan **Dušan Kochol**. K fotografii sa Dušan dostal prirodzeným vývojom. Od maľby, ktorú Dušan študoval na bratislavskej ŠUPke až k fotografii, ku ktorej ho pri prvých fotografických pokusoch viedla Oľga Bleyová. Fotografiu následne začal študovať na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Módou sa Dušan začal zaoberať v roku 2005, kedy so svojou dlhoročnou kamarátkou módnou návrhárkou z London College of Fashion Leou Krutelovu nafotili editorial pre časopis Burda. Veľmi často pendluje medzi Bratislavou a Londýnom, kde navštevoval kurzy fotografie na slávnej Central Saint Martins College of Art and Design in London a London College of Fashion, kde sa aj módnej a reklamnej fotografii začal venovať oveľa viac. Veľmi úzko začal spolupracovať s londýnskym designerským duom Pearce II Fionda, častokrát ocenenými v British Fashion Awards. V súčasnej dobe pokračuje v doktorandskom štúdiu v Opave a je zamestnaný ako editor v prestížnom lifestylovom magazíne v Londýne.

Obr. 46: Dušan Kochol / Eye of Providence 2009

Svojimi fotografiami sa snaží vypovedať príbeh, ktorý má preňho silný význam dúfajúc, že si v tom divák nájde svoj vlastný význam. Záľubu má hlavne v mystických, tak trocha absurdných situáciách, kedy v takýchto chvíľach veľmi rád pozoruje reakcie u diváka. Pred samotným fotením si Dušan pomáha skicami a prieskumom, no prvoradá je uňho myšlienka, ktorú niekedy necháva zrieť dlhší čas v hlave. Keď sa svoju myšlienku chystá zrealizovať, už vie presne ako bude finálny obraz vyzerať. Samotné fotografovanie je preňho už len zlomok času celej prípravy. Samozrejme nie vždy ide všetko podľa plánu

Obr. 47, 49: Dušan Kochol / Pearce II Fionda 2008

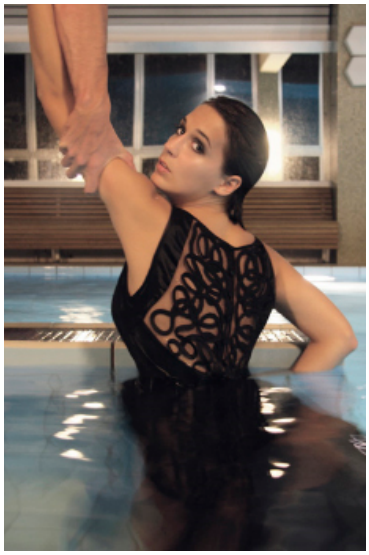

Obr. 48: Dušan Kochol / DRAWN 2008

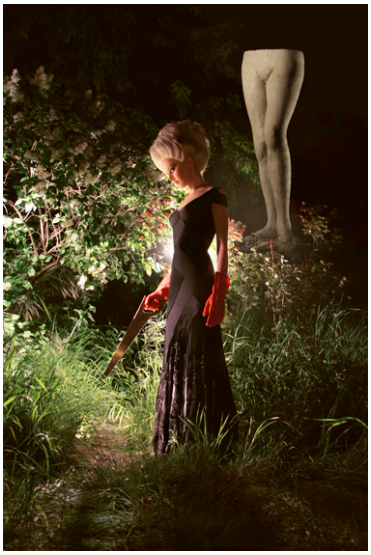

"Vtedy na rad prichádza improvizácia a adrenalín" hovorí autor. Modelka je pre Dušana z veľkej časti hýbadlom, katalyzátorom a často inšpiráciou i múzou celého fotenia. Inšpiráciu získava z filmov, divadla, výstav, reklamy a najmä z mesta a ľudí. Užíva si pocit toho pozerania a nasávania vnemov, ktoré potom v zmesi toho všetkého môže vyprodukovať nazad prostredníctvom fotografie. Na jeho fotografiách môžeme vypozorovať s akou hravosťou aranžuje postavy do obrazov podľa vlastných predlôh. Pri svojej práci najčastejšie používa kombináciu zábleskového a denného alebo umelého osvetlenia, čo umocnuje tajomný nádych jeho fotografií.

Sám svoju tvorbu považuje za inscenovanú, no zároveň priznáva, že škatuľkovanie žánrov v dnešnej dobe je veľmi zložité keďže sa jednotlivé žánre medzi sebou už dávno poprelínali. V oblasti módnej fotografie ho čaká fotenie novej kolekcie Pearce II Fionda, no v súčasnosti ho zamestnáva práca na súbore JET LAGED zo svojej osobnej tvorby. V tomto súbore sa zaoberá atmosférou prázdnoty veľkomesta, či človeka a ich vzájomnou anonymitou v rôznych časových pásmach.

Súčasnú slovenskú módnu fotografiu prirovnáva k teenagerovi, ktorý má za sebou s vyznamenaním zvládnutú umeleckú školu a pred sebou vcelku jasnú kreatívnu budúcnosť.

V jeho častokrát mysticko-tajomných fotografiách necháva dostatočný priestor na fantáziu divákov, ktorých takto necháva v napätí nad nejasnosťou svojich fotografií. Ako model Dušan častokrát vo svojich snímkach vystupuje sám, čo je preňho určitou autoreflexiou. Svoju identitu tu však zatajuje maskou na tvári, čím tak zneisťuje samotného diváka. S nekľudnou atmosférou jeho fotografií sa častokrát stretávame aj v hororových či dramatických filmoch. Za ciel do budúcnosti si stanovil robiť to, čo ho baví a venovať sa tomu dokiaľ to bude baviť i ostatných.

Obr. 50, 51: Dušan Kochol / NYX 2007

Obr. 52: Dušan Kochol / MAD TEA PARTY 2010

Obr. 53: Dušan Kochol / KARINA 2009

Slovenský fotograf fotiaci pre VOGUE? Na začiatku mojej práce som si myslel, že s ničím takým sa pri svojom výskume nestretnem, no fotograf **Martin Machaj** ma z tohto omylu vyviedol. Keď v 1. ročníku na ekonomickej univerzite zistil, že ho štúdium nenapĺňa, rozhodol sa štúdium prerušiť a odísť do Paríža. Tu strávil tri roky, počas ktorých začal fotografovať módu, ktorá naň dýchala z každého kúta mesta. Počas svojho pobytu v tomto meste na Seine sa postupne vypracoval na pozíciu fotografa fotiaceho pre modelingové top agentúry. Vrátil sa na Slovensko a začal spolupracovať s magazínom EVA, ktorému vďaka svojim fotografiám zdvihol úroveň módnych editoriálov. Počas spolupráce s Evou vnímal svoju tvorbu ako hľadanie si svojho štýlu. Po niekoľkých rokoch sa odhodlal odísť skúsiť svoje šťastie do New Yorku, čo sa mu napokon aj podarilo. Po nafotení viacerých editoriálov pre New Yorské módne magazíny, po ktorých sa jeho kariéra rozbehla naplno začal Martin fotiť po celom svete v rôznych exotických krajinách. Viedeň, Paríž, Miláno, Londýn, Tokio, New Delhi, Cape town a rôzne iné krajiny, tam všade spolupracoval s radou módnych magazínov. Jednou z jeho posledných prác bolo fotenie pre indické vydanie VOGUE.

Fotením módy sa zaoberá takmer 13 rokov, no samotná móda ho však postupom času prestala baviť a od fotenia tohto druhu upúšťal. Tiež to preňho prestalo byť ekonomicky zaujímavé. Módnu fotku teraz vníma len ako akýsi stupienok k fotke reklamnej, ktorej sa momentálne venuje viacej.

„Z komerčného hľadiska je módna fotka akousi formou bezplatnej reklamy pre fotografa, ako sa môže dostať do povedomia klientom s ekonomicky zaujímavejšími ponukami a produkciami“

Obr. 54, 55: Martin Machaj / FIORANGELO 2007

Obr. 56: Martin Machaj / LADY GODIVA 2009

Mal ešte len 25 rokov, keď fotil reklamu na coca colu pre celú Európu, ktorá sa fotila v Sarajeve. S reklamou vtedy nemal skoro žiadne skúsenosti a bolo to prvýkrát, keď mal pocit veľkej zodpovednosti. Veď aby nie. Koordinoval tím asi tridsiatich ľudí. Vtedy mu to prišlo strašne náročné, ale teraz je bežné, že fotí zahraničné kampane s produkciou päťdesiat ľudí a viac. Stala sa z toho už rutina, ktorá ale stále dokáže byť veľmi náročná, najmä keď musí byť pre každého z účinkujúcich autoritou, mať jasnú koncepciu, aby sa to celé nevymklo z pod kontroly.

Obr. 57: Martin Machaj / Silvia Horváthová 2006

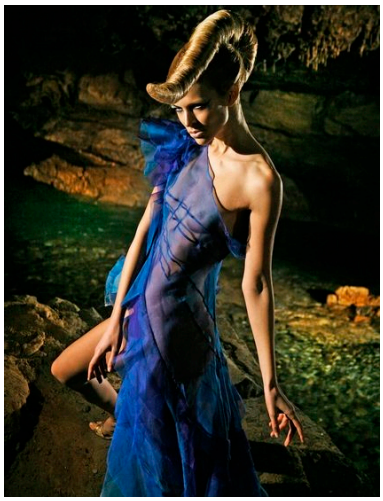

Obr. 58: Martin Machaj / CAVE OF LIBERTY 2009

Obr. 59: Martin Machaj / CAVE OF LIBERTY 2009

Pri fotení reklamnej kampane má dopredu jasne známy koncept, schválený klientom, ktorého sa musí pevne držať a zbytočne nevymýšľať. Pri móde však pracuje so svojou predstavou a skúsenosťami a tým, čo ponúka daná lokácia, v ktorej sa snaží skĺbiť oblečenie s modelkou a stylingom. Celé to vníma ako čo najlepšie poznanie svetla, fyziognómie tela a psychológie práce so ženou. Rád pracuje s kontrastom, kedy mu modelka pózuje v spoločenských šatách na pláži pri mori alebo v plavkách na uliciach Manhattanu. Od modelky vyžaduje predovšetkým profesionalitu, ktorá mu vo veľkej miere uľahčuje prácu, kedy sa nemusí zbytočne sústrediť práve na ňu. Modelka je preň v podstate len forma, cez ktorú komunikuje s vonkajším svetom.

Na jeho inšpiráciu má vplyv veľa faktorov, najmä zmena prostredia, ľudia, hudba, zašité kaviarničky a hlavne jeho neobmedzená fantázia a nápady, ktoré sa snaží pretransformovať v skutočnosť.

Pri práci používa všetky možné dostupné druhy fotoaparátov a svetelnej techniky potrebných v danej lokalite a svetelných podmienkach. Fotí aj na film aj na digitál, no vo voľnej a módnej tvorbe uprednostňuje fotenie filmovým fotoaparátom.

Ak robí pre klienta kompletnú reklamnú produkciu, má v tomto prípade svojich grafikov, ktorí vedia, čo majú robiť. Pri módnych fotografiách si fotografie upravuje sám.

V súčasnosti cestuje po celom svete a v nepravidelných intervaloch sa vracia na Slovensko, kde môže vďaka zastúpeniu v pražskej reklamnej agentúre tiež tvoriť komerčné zákazky. Teraz pracuje na vydaní knihy aktov, ktorú by si niekedy sám rád kúpil v kníhkupectve napríklad v New Yorku.

Je veľmi šťastný, že sa mu jeho koníček stal profesiou, ktorá ho dokáže dobre uživiť.

Obr. 60: Martin Machaj / DUOMO 2009

Obr. 61: Martin Machaj / magazín TRAVELin 2009

Zvláštne miesto v tomto výbere patrí tridsaťštyri ročnému **Petrovi Spurnému**, ktorý sám seba ako módneho fotografa nevníma. Jednoducho nerozlišuje medzi tým, čí fotí módu, portrét alebo reportáž, je mu to jedno. On fotí ľudí. Na otázku, ako sa vlastne dostal k fotografii odpovedal: "Nič lepšie mi nenapadlo". Fotografii sa začal venovať pred desiatimi rokmi, keď sa náhodne ocitol na jednom fotení. Zdalo sa mu to ako zaujímavá činnosť, ktorú by mohol v živote robiť a tak v rámci svojho voľného času pri štúdiu na ekonomickej univerzite sa fotografiou začal zaoberať hlbšie. Zhodou okolností sa začal najviac zaujímať o fotografiu módy. Jeho módne fotografie sa v roku 2004 začali objavovať v novovzniknutom slovenskom lifestylovom magazíne INS PIRE, kde Petra Spurného už môžeme pokladať za dvorného fotografa. Vďaka šéfredaktorovi tohto časopisu Petrovi Godánimu sa Petrovi dostáva dostatočne veľký priestor na jeho kreativitu.
Vo väčšine prípadov tvorí vo svojom veľkom loftovom štúdiu za použitia ostrého charakteru svetla so zábleskového zariadenia, či už plastického alebo priameho. Atmosféra takéhoto svietenia je preň charakteristická. Čistá jednoduchá fotografia, v ktorej je zachytená podstata fotenej osoby. Pri akčnejšom fotení sa nebráni ani podsvetleniu bleskom, ktorý mu vytŕča z vrecka. „Najradšej používam najhoršie svetlo aké existuje".

Obr. 62: Peter Spurný / magazín ELLE 2010

„Najlepší fotoaparát je ten, ktorý máš k dispozícii", Peter tak fotí tým, čo je práve po ruke. V žiadnom prípade mu takto nerobí problém postaviť sa s malým kompaktným foťákom, ktorý vytiahne z vrecka, na pľac. Ako dobrý fotograf sa cíti práve vtedy, keď je v štúdiu len on a model a dokáže tu vyfotiť niečo, čo sa bez dodatočného zásahu vo Photoshope môže okamžite dostať na papier a publikovať.
Svoje fotografie si v grafickom editore upravuje sám, avšak väčšinou len do tej miery, do akej by tieto úpravy bol schopný urobiť klasickou cestou pod zväčšovákom.
Ak sa na módnej či komerčnej fotografii podieľa veľa ľudí, ktorí majú veľkú zásluhu na

tom, ako bude daný zaber vyzerať, pozadie sa dotvára v 3D počítačových programoch a samotný fotograf pri fotení je vnímaný ako záťaž, potom autorstvo takejto snímky nemôže patriť fotografovi. Peter sa tak autorstva na mnohých svojich komerčných zákazkách zriekava, keďže je len súčasťou veľkého divadla.

Ako jediný zo spomínaných fotografov tejto práce vôbec nepracuje pri svojom fotení s predpripraveným konceptom. Sám totiž tvrdí, že sním ani pracovať nevie, dokonca si ani nevie predstaviť, že by nad fotením premýšľal týždeň dopredu. Pracuje intuitívne a vždy radšej improvizuje priamo na mieste.

Obr. 63: Peter Spurný / magazín IN SPIRE 2010

„Rob si čo chceš“ takýmito slovami veľakrát necháva pri fotení fantáziu priamo na modelke. Pri takejto práci sa snaží využiť jej prínos na daný záber tým, že jej poskytne väčšiu voľnosť. Nesnaží sa dotlačiť modelku do neprirodzenej pózy, keďže nenávidí vykrútené fotky, ktoré tak často môžeme pozorovať v našich magazínoch. Prítomnosť vizážistu, hairstylistu, stylistu v ojedinelých prípadoch aj asistenta považuje pri takomto fotení za samozrejmé.

Jeho fotografie dokážu ľudí svojím surovým podaním krásy veľmi upútať. Darí sa mu to aj jeho osobitým rukopisom, ktorým vyčnieva v dave tunajších módnych fotografov. Jeho práca by sa dala prirovnať k českému reklamnému fotografovi Adamovi Holému, no každý z nich má svoj nezameniteľný osobitý rukopis.

Zo začiatku Petra fotenie vo veľkých zahraničných mestách módy lákalo, čo si aj neskôr vyskúšal, no z metód, akými sa mnohí dostavajú k zákazkám, bol sklamaný. Boli totiž oveľa horšie ako tie u nás.

Na fotografovaní ho baví najmä miera slobody, ktorú ako fotograf má.

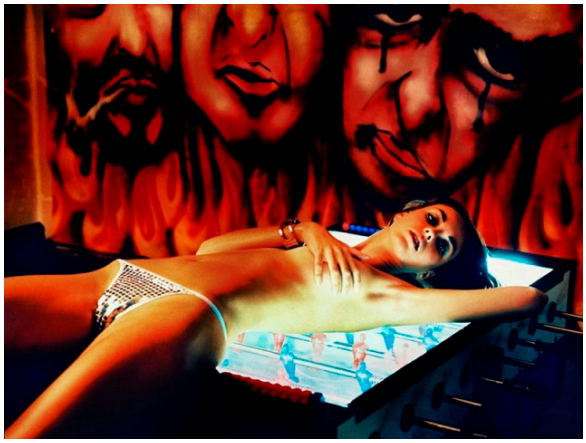

Obr. 64: Peter Spurný / magazín IN SPIRE 2006

Obr. 65: Peter Spurný / Adriana Sklenaříková

Obr. 66: Peter Spurný / magazín IN SPIRE 2009

Obr. 67: Peter Spurný / PORT N0 21 2008

Ďalším, veľmi exponovaným fotografom v spojitosti s módou na slovenskom trhu je **Branislav Šimončík**. Vďaka otcovi fotografovi, za ktorým sa chodieval pozerať do fotoateliéra, bol v spojení s fotografiou od malička. Fotografovať začal vo fotokrúžku, ktorý viedol kamarát jeho otca. Tu sa naučil všetky potrebné základy, no neskôr u neho nastal útlm a fotografii sa na dlhší čas prestal venovať. Na Strednej Polygrafickej škole v Bratislave, kde študoval grafický odbor sa začal venovať úprave a retuši fotografií. Neskôr zistil, že by sa touto prácou mohol aj živiť. Začal pri úprave fotografií svojho otca a po určitom čase sa usídlil ako grafik v tlačovej agentúre PLUS 7 DNÍ.

Obr. 68: Branislav Šimončík / Zuzana 2009

Tým, že mal vďaka otcovi voľný prístup do ateliéra si sem tam skúsil niečo nafotiť. Spolu s ním sa radili a skúšali, ako by išli niektoré veci vylepšiť. Nakoľko zistil, že ho fotografovanie stále baví, znova sa k nemu pred siedmymi rokmi vrátil a začal sa tomu venovať naplno. Najskôr sa venoval reportážnej fotografii, no onedlho zistil, že ho láka viac kreativity pri fotografovaní a tak prešiel k portrétu a móde. Svoje fotografie, na ktorých mal zväčša odfotografovaných kamarátov a kamarátky sa odhodlal ukázať šéfredaktorke magazínu ŠARM, ktorej sa jeho práca zapáčila. Bolo to v roku 2003, kedy sa v Šarme zhodou okolností začala robiť nová módna rubrika s Emou Tekelyovou, s ktorou sa dal Braňo dokopy. Dva roky tak spolu s touto moderátorkou tvorili tím, ktorý sa snažil, aby táto rubrika bola

Obr. 69: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2009

čo najlepšia a mala svoju úroveň. O dva roky neskôr začal spolupracovať s lifestylovým magazínom EMMA, pre ktorý sa počas piatych rokov stal dvorným fotografom. Za ten čas tu Braňo vytvoril nespočetné množstvo titulných strán a módnych editoriálov, s ktorými dosiahol veľký úspech na medzinárodnom festivale módnej fotografie v Cannes. Tu sa dvakrát dostal medzi dvadsiatku najúspešnejších svetových módnych fotografov. Práve vtedy sa dostal Braňovi aspoň na krátku chvíľu pocit zadosťučinenia, keď jeho fotografia na bilboarde lemovala pešiu zónu v Cannes. Hlavne si tu stihol uvedomiť, že módni fotografi na Slovensku môžu obstáť v porovnaní so svetovou konkurenciou.

Rovnaký pocit mal aj keď prerazil so svojimi fotografiami do Českej republiky, kde sa mu podarilo vytvoriť niekoľko editoriálov pre svetové módne magazíny ako ELLE, HARPERS BAZAR či DOLCE VITA. Zároveň pociťuje, že je to tlak kvôli väčšej konkurencii, ktorá tu panuje, takže sa stále snaží sledovať nové a nové trendy a tvrdo na sebe pracuje, aby z tejto dosiahnutej méty tak skoro nevypadol.

Listovanie v stránkach módnych magazínov, surfovanie po internete no najmä pohybovanie sa v kruhu ľudí, ktorí módou doslova žijú, tam všade nájde Braňo inšpiráciu pre jeho tvorbu. Spolu so štylistom a módnymi redaktormi sa snaží vymýšľať stále nové a nové nápady, kde a ako budú vytvorené nové módne editoriály. Už pri konci fotenia jedného z editoriálov, vymýšľa ako bude vyzerať ten ďalší, čo môže nabudúce skúsiť, čo zlepšiť a čoho sa vyvarovať. Za posledných päť rokov je vďaka tomu na jeho fotografiách

vidieť veľký posun vpred. Od jednoduchej módy Braňo prešiel k sofistikovanejším kompozíciám, odvážnejším nápadom s riadnou dávkou extravagancie.
Pred samotným fotením strávi niekoľko dní premýšľaním nad danou témou editoriálu a nad výberom tej správnej lokality. Pre zahraničné tituly ako ELLE, Bazar strávi samotnou prípravou oveľa viacej času ako u tých domácich. Koncept takéhoto fotenia Braňo rieši zväčša už mesiac dopredu. Navyše v týchto magazínoch svoje nápady konzultuje asi s piatimi ľuďmi ako šéfredaktorka, editor, artdirector a šéf módy. Doma na Slovensku má v magazínoch oveľa väčšiu slobodu pri práci. So svojím tímom ľudí dokáže pri fotení pokojne improvizovať.

Obr. 70: Branislav Šimončík / súťaž SHDA avantgarda 2007

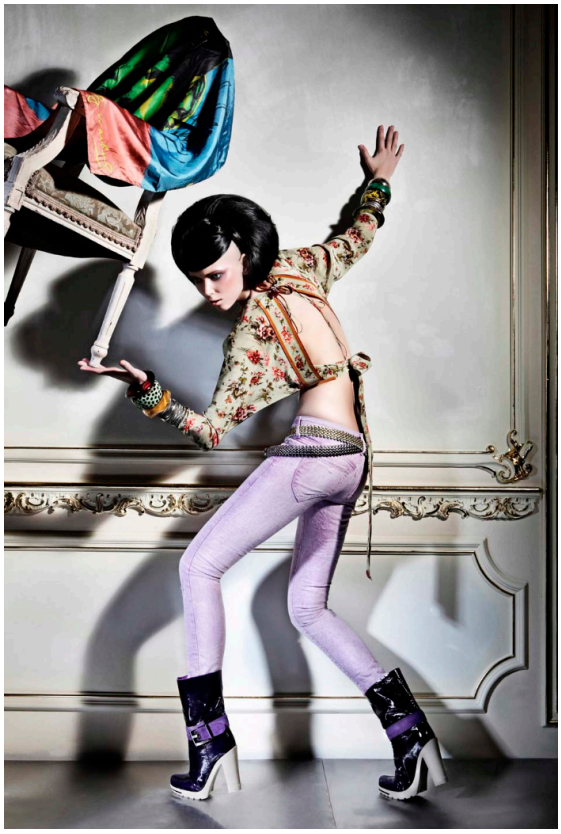

Obr. 71: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2008

Na jeho práci je veľmi vidieť technická precíznosť s akou k jeho fotkám pristupuje. Záblesková svetlá, daylight, filmárske svetlá, to všetko pri svojom fotení využíva, no nie je to žiadny megaloman. Častokrát si vystačí s jedným svetlom, ktorého potenciál vie využiť na plno. Tým, že pracuje pre rôzne magazíny, musí svoju prácu spracovať v krátkych časových intervaloch a tak ani uňho nie je výnimkou používanie digitálnych prístrojov, kde Braňo najčastejšie pracuje s digitálnymi zrkadlovkami. S dokonalým technickým zvládnutím nafotenia snímok, ďalej pracuje v grafických programoch, v ktorých v značnej

miere svoje fotografie prikrášľuje. Tým, že Braňo má za sebou dlhoročnú prax v oblasti postprodukcie snímok v počítači, sú jeho fotografie týmto charakteristické. Pri samotnom fotení a jeho prípravou však strávi stále oveľa viac času ako ich úpravou. Upraviť jeden šesť stránkový editoriál mu zaberie zhruba deň. Tejto ťarchy sa snažil v minulosti zbaviť tým, že hľadal vhodného človeka na retuš jeho fotografií, no nenašiel nikoho, kto by sa trafil priamo do jeho vkusu.

Tak ako ostatní, ani on nemá osobné zastúpenie v produkčných alebo reklamných agentúrach, no tieto agentúry jeho portfólio v databáze majú. Vďaka nim tak zriedka získa reklamnú komerčnú zákazku, no zväčša ich nie je viac ako šesť do roka.

V tomto čase si Branislav Šimončík vybudoval na Slovensku a v susediacich krajinách silnú pozíciu módneho fotografa, kedy nemá núdzu o ponuky z jednotlivých magazínov. Braňo však nezaspal na vavrínoch a so svojou tvorbou sa snaží viac preraziť do Západnej Európy.

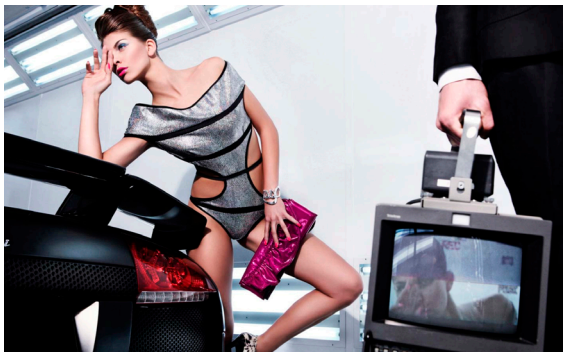

Obr. 72, 73: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2009

Obr. 74: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2009

Obr. 75: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2007

Paradoxne medzi najlepších módnych fotografov v Česku patrí slovenská fotografka, bratislavská rodáčka **Anna Mrázek Kovačič**. Dnes 37 ročná Anča, ako ju kolegovia z brandže prezývajú, patrí medzi najlepšie zarábajúcich fotografov v Československu. Tým, že je žena, má vzťah k móde už od narodenia a vždy, keď jej mama pracujúca v tej dobe v univerzitnej knižnici priniesla nedostatkové svetové módne časopisy, dokázala sa v nich prehrabávať celé dni. Rovnako ako pre Petru Ficovú, tak aj pre Annu sa stal vek 17 rokov osudovým. Kým Petra nafotila v tej dobe jej prvý módny editoriál, o Anne sa v slovenských novinách písalo ako o najmladšej podnikateľke na Slovensku. Spolu s kamarátom totiž založili prestížnu modelingovú agentúru EXIT, ktorá v dnešnej dobe patrí medzi špičky na európskom trhu. Keďže v jej agentúre pribúdali stále nové dievčatá, ktoré pre svoj začiatok potrebovali fotografie na prezentáciu, zháňala pre ne rôznych fotografov kde sa len dalo. Úroveň fotografií, ktoré od fotografov dostávala však nenaplnili jej predstavy a tak zozbierané poznatky po rokoch strávených prezeraním módnych magazínov sa pokúsila zužitkovať a začala ich fotiť sama. Zo začiatku išlo len o fotenie fototestov pre svoje modelky. Z núdze a nutnosti sa stala záľuba a onedlho aj živobytie. Naplno sa fotografii začala venovať až v roku 1997. Onedlho si ju všimli v redakciách slovenských magazínov ako EVA, EMMA, Miau, ktoré ju vďaka jej prirodzenému pohľadu na módu brali všetkými desiatimi.

Obr. 76, 77: Anna Kovačič / magazín DOLCE VITA 2008

Kvôli každodennému stereotypu, strate inšpirácie a terajšiemu mužovi sa v roku 1999 odsťahovala do Prahy, kde začínala vo svojej dobre rozbehnutej kariére úplne od nuly. To ju istým spôsobom nakoplo do väčšej chuti na tomto trhu uspieť. Po niekoľkých rokoch tu rozbehla úspešnú spoluprácu s vydavateľstvom Stratosféra a Hachette Filipacchi, patriacich medzi dve najlepšie vydavateľstvá na českom trhu. U druhého menovaného obohatila svojou tvorbou českú mutáciu magazínu ELLE a ženský magazín MARIANNE, no väčšej slobody sa jej dostávalo v lifestylovom mesačníku DOLCE VITA, pre ktorý vytvorila rad jedinečných fashion fotografií a tak niet divu, že ju mnohý považujú za jeho dvornú fotografku.

Nie je typ fotografky cvakajúcej jeden záber za druhým, veď jej štandardný počet snímok zvyčajne neprekračuje počet 20 kusov. Keďže si je pred fotením takmer vždy istá tým, čo a ako chce fotiť, nemá potrebu robiť stovky záberov. Fotenie, pri ktorom všetko vychádza tak ako má, ju priam nabíja pozitívnou energiou.

Tím ľudí, ktorí sa stará o celkovú vizáž pri fotení je pre ňu samozrejmosťou. Keď má však pred sebou náročnejšie fotenie, bez asistentov sa nezaobíde. Svoje modelky sa počas fotenia snaží neustále korigovať a byť s nimi v kontakte. Zabezpečí si tak uvoľnenú atmos-

Obr. 78: Anna Kovačič / magazín DOLCE VITA 2010

féru a vo výsledku ich skvele odvedenú prácu. Samozrejme, vplyv na to má aj jej ženskosť, ktorú jej mnohí mužskí kolegovia môžu len závidieť.

Z možností digitálnej fotografie je Anna nadšená. Keďže je perfekcionistka, môže hneď na fotení vidieť výsledok svojej práce a napraviť prípadné nedostatky, aby neskoršie nemusela svoju prácu zachraňovať vo Photoshope. Svoje fotografie si dokáže vyretušovať aj sama, no v produkčnej spoločnosti PAVLEYE, v ktorej je Anna zastúpená na to majú svoj vlastný tím grafikov zaoberajúcich sa postprodukciou.

Vyzývavé fotografie so silným sexuálnym nábojom, farebné ladenie snímok, dokonalý zmysel pre kompozíciu, majstrovské narábanie so svetlom a dekoráciami, fotografie so silným sexuálne provokatívnym nábojom. Všetky tieto črty z nej robia jednu z najvýraznejších osôb v československej módnej fotografii.

Módnu fotografiu na Slovensku považuje za stuchnutú a zakonzervovanú. Neplatí to však pre všetkých fotografov. Vie, že sa aj tu nájdu tvorcovia s veľkým potenciálom.

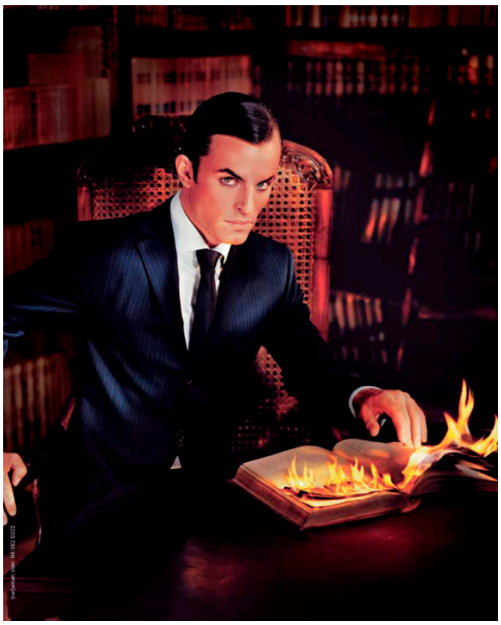

Obr. 79: Anna Kovačič / magazín DOLCE VITA 2007

Obr. 80: Anna Kovačič / BURJUMAN 2007

Obr. 81: Anna Kovačič / magazín DOLCE VITA 2010

Bývalým spolužiakom Jakuba Klima zo strednej umelecko-priemyselnej školy v Bratislave bol aj 29 ročný slovenský fotograf, v súčasnosti žijúci v Čechách, **Matúš Tóth**. Ako mnohých ho to k fotografii tiahlo od malička. V štrnástich rokoch sa preto fotografiu rozhodol študovať na Škole úžitkového výtvarníctva v Bratislave. Na rozdiel od Jakuba, ktorý sa inému ako módnemu žánru nevenoval, preukazoval Matúš všestranné nadanie snáď na všetky žánre. V štúdiu ďalej pokračoval na katedre fotografie na pražskej FAMU. Tu sa zo začiatku venoval dokumentárnej fotografii, z ktorej počas štúdia presedlal na reklamnú a módnu fotografiu. Školu úspešne dokončil v roku 2005, kedy už mal rozbehnutú kariéru reklamného fotografa venujúceho sa najmä štúdiovej fotografii reklamných zátiší.
Rovnako ako Anna Kovačič, s ktorou sú zastúpený českou produkčnou firmou PAVLEYE, aj on sa stal dvorným fotografom magazínu Dolce Vita. Nie však ako módny fotograf, ale ako fotograf reklamných zátiší zobrazujúcich novinky zo sveta dizajnu. Neskôr v tomto časopise prerazil aj so svojimi módnymi fotografiami. V roku 2008 prerazil so svojimi fotografiami aj do českého vydania magazínu ELLE a následne na to začal tvoriť módne story pre ďalší zahraničný magazín s českým zastúpením HARPER´S BAZAAR.

Obr. 82: Matúš Tóth / magazín DOLCE VITA 2010

Obr. 83: Matúš Tóth / magazín ELLE 2010

Obr. 84: Matúš Tóth / magazín ELLE 2010

So svojím kreatívnym tímom sa častokrát nebojí púšťať do extravagantnejších produkcií, používať netradičné kulisy a stylingy. Rovnako ako Jano Horák, ani on nemá rad fádne pôsobiacu bielu stenu a tak si rád vytvorí priamo vo svojom ateliéry ulicu s lavičkou, či izbu psychiatrickej liečebne. Oveľa radšej však fotí priamo na lokácii, kde zažíva viac zábavy a dokáže zo seba dostať maximum. V rámci zachovania atmosféry v danom prostredí sa snaží maximálne využiť svetelnú situáciu, ktorú mu denné svetlo dokáže poskytnúť. Práci s odraznými doskami sa však ani za týchto podmienok nevyhne.

Používanie zábleskových svetiel mu však nie je ničím cudzie, práve naopak. Pri fotení reklamných zátiší sa naučil majstrovskému narábaniu so svetlami, ktoré teraz využíva pri práci s modelkou v ateliéri a interiéroch budov. Ich použitie je však priamo účelné danej situácii a atmosfére, ktorú chce pri fotení navodiť.

Tým, že fotí najmä pre zahraničné časopisy s českým zastúpením sa popri jeho kreatívnom tíme prítomného na každom z fotení nachádza často táto zostava doplnená kreatívnou konzultantkou a šéfom módy daného magazínu.

Spolu s Annou Kovačič disponujú jeho snímky veľkou mierou retuše, ktorú však vďaka skvelému prevedeniu nevnímame. Touto retušou sa nesnaží zakryť nedostatky vzniknuté pri fotení, no ich použitím podtrhuje svoj jedinečný rukopis.

Z jeho fotografií je cítiť inšpirácia francúzskymi a talianskymi módnymi magazínmi, ktoré okoreňuje o pohrávanie sa s gýčom.

V roku 2008 bol nominovaný na cenu Czech Grand Design za jeho sériu reklamných zátiší pre magazín Dolce Vita.

V súčasnej dobe má za sebou niekoľko ocenení za svoju tvorbu, ako aj spoluprácu s veľkými korporátnymi klientmi a niekoľkými českými i slovenskými magazínmy. Nedá mi nespomenúť aspoň niektoré z nich: Blažek, Aupark, Redken, T–mobile, Schwarzkopf, Elle, HARPER´S BAZAAR, DolceVita, Marianne, LA FEMME.

Obr. 85: Matúš Tóth / magazín ELLE 2010

Obr. 86: Matúš Tóth / magazín ELLE 2010

Obr. 87 Matúš Tóth / magazín ELLE 2009

Obr. 88: Matúš Tóth / magazín DOLCE VITA 2010

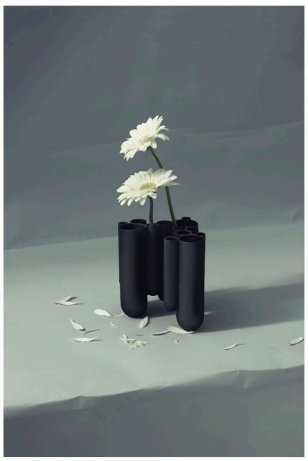

ZÁVER

Keďže sa módnej fotografii sám venujem, výber témy pre moju bakalársku prácu bol logickým krokom. Práce tunajších módnych fotografov som už predtým nejaký ten čas sledoval a vďaka tejto práci som sa chcel o vzniku ich fotografií dozvedieť niečo viac. Podarilo sa.

Dozvedel som sa veľa o ich začiatkoch, pracovných postupoch, inšpiráciách a aj o tom, ako sa im podarilo dostať do povedomia slovenských divákov a nielen tých.

Na otázku: Aká je slovenská módna fotografia? mi mnou uvedení fotografi odpovedali rôzne. Jedni hovorili o kvalite, ktorú možno porovnávať so zahraničím. Druhí zasa o tom, že na Slovensku žiadna módna fotografia neexistuje, no väčšina z nich sa zhodla na jednej veci. Za posledných desať rokov urobila veľký krok dopredu.

Spätosť módnych fotografov s magazínmi venujúcimi sa móde je nevyvrátiteľná, no chýbajúci čisto módny magazín na slovenskom trhu rozvoj tejto fotografie brzdí.

Áno, môžeme sa pochváliť pár lifestylovými magazínmi, ktoré sú ochotné venovať 8 - 10 strán pre módne editoriály, avšak v porovnaní so svetovými módnymi magazínmi to nie je ani polovica. Navyše niektoré lifestylové magazíny začali v poslednom čase módne fotografie nakupovať zo zahraničných fotobánk. Toto rozhodnutie vnímam ako krok späť. Je pravda, že fotografie majú vysokú úroveň a z ekonomického hľadiska je to v dobe krízy chytrý ťah, no tieto editoriály nevypovedajú nič o slovenskej módnej scéne.

Pri “finishovaní” mojej práce som u listovania jedného magazínu narazil na módny editoriál, kde mi fotografie prišli povedomé. Nedalo mi to a po chvíľke pátrania na internete som našiel do očí bijúcu predlohu, ktorá autorovi slúžila ako vzor. Posúdenie, do akej miery sa autor nechal inšpirovať jeho slávnejším predchodcom nechám na Vás. Na nasledujúcich dvoch stranách prikladám už zmienené módne editoriály.

Táto skutočnosť vo mne spočiatku vzbudila smiech, no ku koncu otriasla mojím skalopevným presvedčením o módnej fotografii na Slovensku. Kto vie, na koľko takých by som pri pozornom pátraní u niektorých našich tvorcov natrafil.

Obr. 89: Peter Lindbergh / magazín VOGUE 2010

Obr. 90: Branislav Šimončík / magazín EMMA 2010

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

KNIHY

Hrabušický, Aurel -Macek, Václav: Slovenská fotografia 1925 - 2000, SNG, Bratislava, 2001
The Fashion Book, Phaidon, New York, 1998
Třeštík, Tomáš: Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie, Atemi, Praha, 2002
Mirovský, Josef: Módní fotografie v Československu v letech 1948 - 1983 (Bakalárska diplomová práca), 2000
Kníž, Vladimír: Súčasná slovenská módna fotografia (Bakalárska diplomová práca), 2005

ČASOPISY

Svítková, Marta: Jakub Klimo, Fototip, Banská Bystrica 2004, č. 6, s. 13-15
Heribanová, Tamara: Anna Kovačič, EMMA, Bratislava 2009, č. 3, s. 58-60
Švehlová, Monika: Martin Machaj, EVA, Bratislava 2003, č. 3, s. 80-93
Harajda, Milosh: Módne Biblie, EVA, Bratislava 2009, č. 8, s. 84-88
Vrzgulová, Beata: Karol Kállay, Watt foto - video, Bratislava 2003, č. 12, s. 6-10
Sabajová, Jana: Martin Vrabko, Watt foto - video, Bratislava 2004, č. 1-2, s. 21-23
Kubská, Jana: Módna fotografia, Watt foto - video, Bratislava 2004, č. 3, s. 11-13

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

www.petraficova.com
www.janohorak.com
www.martinmachaj.com
www.matustoth.cz
www.symonphoto.com
www.branislavsimoncik.sk
www.pavleye.com
www.invogue.cz
www.studio-lr.com
www.wazafaka.blogspot.com
www.agencia.sk
www.ceskatelevize.cz
www.elitemodels.cz
www.fotopatracka.cz
www.designmagazin.cz
www.photorevue.com

www.sedf.sk
www.ringier.sk
www.pluska.sk
www.inspire-magazine.sk
www.etrend.sk
www.eightandahalf.net

ROZHOVORY

Rozhovor: M. Č. s Petrou Ficovou, Bratislava 13. 7. 2010
Rozhovor: M. Č. s Petrom Spurným, Bratislava 13. 7. 2010
Rozhovor: M. Č. s Jakubom Klimom, Bratislava 13. 7. 2010
Rozhovor: M. Č. s Janom Horákom, Bratislava 14. 7. 2010
Rozhovor: M. Č. s Branislavom Šimončíkom, Bratislava 5. 8. 2010
Rozhovor: M. Č. so Šymonom Klimanom, Bratislava 9. 8. 2010
Rozhovor: M. Č. s Martinom Machajom, Bratislava 17. 8. 2010
Rozhovor: M. Č. s Dušanom Kocholom, Bratislava 7. 9. 2010

MENNÝ ZOZNAM

Ficová, Petra	16, 18, 19, 20, 48
Horák, Ján	15, 16, 21, 22, 23, 52
Janek, Pavol	12
Kállay, Karol	11, 12
Kimlička, Lukáš	24, 25, 26
Kliman, Šymon	17, 27, 28, 29, 30
Klimo, Jakub	15, 16, 17, 24, 31, 32, 33, 34, 51
Kochol, Dušan	27, 35, 36, 37
Kovačič, Anna	15, 16, 48, 49, 50, 51, 52
Krížik, Ján	12, 13
Machaj, Martin	15, 38, 39, 40
Rybák, Otakar	12
Spurný, Peter	15, 16, 17, 41, 42, 43
Stano, Tono	13, 14
Šimončík, Branislav	16, 24, 44, 45, 46, 47, 57
Tóth, Matúš	16, 51, 52, 53